

”MINNE HÄKKI MENI?”

- Pienet tutkijat metsässä

PROSESSIKUVAUS

Ryhmän kuvaus

Kellarpellon päiväkodin Aapeli–ryhmässä on 13 lasta ja 4 aikuista. Lapset ovat iältään 1-2 -vuotiaita. Lapsista noin puolet tuottaa ymmärrettävää puhetta, loppuilla yksittäisiä (tai ei lainkaan) sanoja. Yksi lapsista ei kävele vielä.

Mistä ajatus lähti?

Aloitimme lähes viikottaisen retkeilyn jo heti elokuussa. Pari ensimmäistä kertaa meni uuteen paikkaan tutustuesssa ja ”sääntäillessä” paikasta toiseen. Ensimmäisellä kerralla löytyi mittarimato, muurahaisia ja hämähäkki. Hämähäkki jäi elämään puheisiin esim. pukemistilanteissa: ”häkki meni, häkki meni.”

Lähimetsä, maaston muodot

Retkipaikaksi valikoitui pieni metsän läntäre n. 300 metrin päässä. Matka on sopivan lyhyt pienille ja polkua pitkin pääsee helposti myös rattailla perille asti. Maasto on melko tasaista varvikkoa. Keskellä retkipaikkaa on iso kivi sekä lahopuu koloineen, jotka kiinnostavat lapsia erityisen paljon. Metsä on sekametsää.

Pohdintaa

Retkirunko on säilynyt lähestulkoon samankaltaisena joka kerta. Lapsilla on mukanaan omassa repussa kotoa tuodut eväät, jotka he saavat itse selässään kantaa metsään. Rattaissa istuu vain pari pienimmäistä. Lapset ovat oppineet todella hienosti kävelemään koko matkan molempiin suuntiin! Joskus mukana on myös nk. retkinaru, jonka lenkeistä lapset pitävät kiinni ja pysyvät näin turvallisesti jonossa tien reunassa. Perille päästyämme syömme eväät yleensä heti, jonka jälkeen lapset saavat vapaasti lähteä tutkimaan ympäristöä. Eväiden syönti on lapsille todella tärkeä hetki. Kannustamme lapsia omatoimisuuteen eväiden purkamisessa ja pakkaamisessa. Tässä on erinomainen paikka myös keskustella siitä, ettei roskia voi jättää luontoon.

Keskimäärin olemme metsässä n. 1,5 h. Iso kivi innostaa kiipeilyyn, hyppimiseen ja pomppimiseen sekä lauluesityksiin. Onnistumisen elämyksiäkin on saavutettu, kun pienimmäinen osasi itse kiivetä kivelle! Lahopuun kolot kiinnostavat lapsia myös. Niihin on kiva kurkistella ja työntää nenää sekä kaivella kepeillä, josko löytyisi ötökän koteja. Eläimiäkin on tullut vastaan. Olemme tavanneet oravan ja jäniksen ja useampia lintuja – ötököistä puhumattakaan! Tutustuimme myös luuppeihin, joiden läpi saattoi nähdä muurahaista, puun runkoa tai kiven pintaa vieläkin lähempää. Alkusyksystä mustikkavarvikot innostivat piiloleikkiin, ryömimiseen ja hyppimiseen.

Syksyn edetessä lapset huomasivat itse, kuinka puita heiluttamalla saa lehdet lentämään. Päiväkodilla oltiin laulettu jo useamman kerran ”Lehdet lentää” –laulua. Puiden rungoista löytyi myös kääpiä ja juurilta marjoja (puolukat, mustikat) maisteltaviksi. Hyvin keskeisellä paikalla, tolpan nokassa oli hylätty linnunpesä, joka herätti kiinnostuksen. Tämä oli ainoa aikuisen tekemä löytö (tolppa oli sen verran korkea), mutta ihmeteltävää ja uusia asioita lapset osasivat itse löytää joka kerta! Uudet löydökset saivat aikaan mahtavia riemun kiljahduksia pienissä retkeilijöissä. Yksi syksyn kohokohdista oli, kun lapset keräsivät luonnosta erilaisia syksyn asioita yhteiselle taulupohjalle. Saatuamme taideteoksen valmiiksi ja ihastellessamme sitä, kiipesi taululle yhtäkkiä pitkäkoipinen hämähäkki, joka sai osakseen iloisia ihmetyksiä ja spontaanin hämähäkkilaulun.

Leikki sai metsässä aivan uudenlaiset siivet. Isoista kivistä ja puista muodostui äkkiä autoja, joilla pääsi kauppaan ostamaan vaikkapa maitoa ja jäätelöä. Oksista ja kepeistä irtosi mm. kitaroita ja veneitä sekä rumpukapuloita, joilla rummutella retkipaikan läheisyydessä olevan kaivon kantta.

Lähimetsässä tapahtui ihan muutamassa viikossa syksyn edetessä jo paljon! Lapset huomasivat, että puiden lehdet olivat maassa, samoin mustikkavarvikosta ne olivat karisseet. Ötököitä ei enää löytynyt: ”minne häkki meni?”. Säiden kylmetessä retkieväiden syöminen ei enää ollut mukavaa, joten jätimme ne pois. Jatkamme retkeilyä edelleen ja havainnoimme vuodenaikojen vaihtelua; miltä metsässä näyttää, kun sataa lunta. Kulkeminen on varmasti erilaista, rattaat vaihtuvat pulkiksi. Näemmekö eläimiä?

...ja tulee uusi kevät, jolloin luonto taas herää!